

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΜΑΪΟΥ 2011
ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

- α. Σχολικό βιβλίο σελ. 63 : «Με την υποστήριξη... της Εξαρχίας»
β. Σχολικό βιβλίο σελ. 246 : «Συμβούλιο... στα ρωσικά». Τα Σοβιέτ ήταν εκλεγμένα κυβερνητικά συμβούλια της Σοβιετικής Ένωσης.
γ. Σχολικό βιβλίο σελ. 143 : «Ο Αμερικανός πρόεδρος... στον κομμουνισμό»

ΘΕΜΑ Α2

- α. Λάθος , β. Σωστό , γ. Λάθος , δ. Λάθος , ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό βιβλίο σελ. 68-69 : «Στις 17/30 Μαΐου 1913 υπογράφηκε στο Λονδίνο... θα τα κατείχαν προσωρινώς»

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό βιβλίο σελ. 86-87 : «Η Γερμανία ειδικά... οδήγησαν τελικά στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

- α) Η άρνηση της Πύλης να ικανοποιήσει την αξίωση της Ρωσίας περί αναγνώρισεως του δικαιώματος προστασίας των ορθοδόξων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, δικαίωμα που απέρρεε, κατά τη δική της ερμηνεία, από τη Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή, είχε ως συνέπεια την εισβολή των ρωσικών στρατευμάτων στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, χωρίς την κήρυξη πολέμου εναντίον της Αυτοκρατορίας.

Ο πόλεμος άρχισε, αφού πρώτα υπέγραψαν συνθήκη συμμαχίας με την Πύλη, τον Μάρτιο του 1854, η Βρετανία και η Γαλλία. Ήταν ο Κριμαϊκός πόλεμος, ο οποίος διεξήχθη στη Χερσόνησο της Κριμαίας, στη Νότια Ρωσία, όπου οι Ρώσοι αντιμετώπισαν τις στρατιωτικές και ναυτικές δυνάμεις της Βρετανίας και της Γαλλίας.

Στο ελληνικό κράτος η Βρετανία και η Γαλλία εξανάγκασαν τον Όθωνα να αποπέμψει τη φιλορωσική κυβέρνηση της Ελλάδας και να διορίσει φιλοδυτική κυβέρνηση. Σύμφωνα μάλιστα με το πρώτο παράθεμα, η φιλοτουρκική στάση της Αγγλίας και της Γαλλίας οδήγησε στον ναυτικό αποκλεισμό της Ελλάδας και την κατοχή του Πειραιά, ενώ η ελληνική πολιτική ηγεσία υποχρεώθηκε να διακόψει τη χορήγηση βοήθειας, έστω και ανεπίσημης, προς τους επαναστάτες διατάσσοντας τους Έλληνες στρατιωτικούς αξιωματούχους σε αποχώρηση από τα επαναστατικά κέντρα.

Σημαντική ήταν η επίδραση του Κριμαϊκού πολέμου και στον Ελληνισμό. Ειδικότερα, οι εκκλήσεις των Ρώσων προς τους Ορθόδοξους λαούς της Οθωμανικής αυτοκρατορίας να εκδιώξουν τους Οθωμανούς από την Ευρώπη είχαν απήχηση και παρατηρήθηκαν επαναστατικές ζυμώσεις. Στην Ελλάδα υπήρξε σαφής προσανατολισμός της κοινής γνώμης υπέρ της Ρωσίας και υποκινήθηκαν εξεγέρσεις στη Θεσσαλία, στην Ήπειρο και στη Χαλκιδική, γεγονός που επιβεβαιώνεται από το πρώτο παράθεμα «Η επανάσταση του 1854 ... στη Θεσσαλία (Άγραφα)». Η ενίσχυση, όμως, από την Πύλη των επαναστατικών κέντρων με ισχυρές δυνάμεις παρεμπόδιζε την επίτευξη των βασικών στόχων των επαναστατών, δηλαδή την κατάληψη των στρατιωτικών κέντρων του εχθρού. Ωστόσο, βάσει του δεύτερου παραθέματος, ο πόλεμος στην Κριμαία άνοιξε το δρόμο των επαφών της Ελλάδας με τα όμορα κράτη, καθώς απέδειξε περίτρανα ότι τα συμφέροντα των υποδούλων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δεν ήταν εκείνα που οι Έλληνες επαναστάτες θεωρούσαν ως αυτονόητα, αφού δεν παρουσιάστηκε κάποια αντίστοιχη εξέγερση το ίδιο έτος.

- β) Οι επιπτώσεις του Κριμαϊκού πολέμου φάνηκαν και στις σχέσεις της Ελλάδας με τις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις, την Αγγλία, τη Γαλλία και τη Ρωσία. Πιο συγκεκριμένα, το φιλορωσικό αίσθημα κλονίστηκε σημαντικά, καθώς απουσίασε η δυνατότητα εκσυγχρονισμού και εισροής νέων ιδεολογικών στοιχείων. Ωστόσο συνέχισε αμυδρά να παραπέμπει στη δυνατότητα συμβολής στην απελευθέρωση των αλύτρωτων πληθυσμών της Ανατολής. Αντιθέτως, ξεκινάει μια νέα περίοδος, εκείνης του αντιρωσισμού που γνώριζε εφεξής σταθερή άνοδο. Το τελευταίο, μάλιστα, ενισχύθηκε από την ισχυρή επικράτηση του αγγλικού κόμματος στην ελληνική πολιτική σκηνή.

ΘΕΜΑ Δ1

Η αποικιοκρατία κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα διανύει την τελευταία φάση της, έστω κι αν φαίνεται ότι διατηρείται ανθηρή. Παρά την αποικιοκρατική πολιτική των παγκοσμίων δυνάμεων, η οποία βρίσκεται σε έξαρση κατά την περίοδο των παγκοσμίων πολέμων, το αποικιακό φαινόμενο φέρει τα σπέρματα της μεταγενέστερης παρακμής και αποσύνθεσής του.

Ειδικότερα, οι δυο παγκόσμιοι πόλεμοι, που διεξήχθησαν στο όνομα της ελευθερίας, έδωσαν ώθηση στο αίτημα της εθνικής ανεξαρτησίας των αποικιοκρατούμενων λαών. Η πολεμική κινητοποίηση των αποικιών, ιδιαίτερα της Ινδίας, επέφερε την πολύ πιο συστηματική οργάνωση των κοινωνιών τους, οικονομικά και στρατιωτικά. Άλλωστε, κοινωνίες που είχαν γνωρίσει παρόμοια επίπεδα κινητοποίησης δεν μπορούσαν πλέον να ελέγχονται από μικρούς αποικιακούς στρατούς, όπως συνέβαινε έως τότε. Το 1941-1942 οι Ιάπωνες κατέκτησαν μεγάλες περιοχές της Ασίας από τις δυτικές δυνάμεις, με το σύνθημα «η Ασία στους Ασιάτες», και έμπρακτα κατέδειξαν ότι οι αποικιοκράτες δεν ήταν ανίκητοι. Παράλληλα, η παγκόσμια οικονομική κρίση του 1929, πλήττοντας τις τιμές των αγροτικών προϊόντων που παρήγαγαν οι αποικίες, επέτεινε τις οικονομικές και κοινωνικές αναταραχές στους κόλπους τους. Τέλος, θετική προς την αποικιοκρατία δεν ήταν καμία από τις δυο υπερδυνάμεις της μεταπολεμικής εποχής: ούτε η σοσιαλιστική ΕΣΣΔ ούτε οι ΗΠΑ, η πρώτη αποικία που απέκτησε την ανεξαρτησία της.

Προβλήματα, όμως, στη διατήρηση των αποικιών τους, παρά την ανάληψη πρωτοβουλιών για την εισαγωγή μεταρρυθμίσεων, αντιμετώπισαν και οι αποικιακές αρχές. Ειδικότερα, σύμφωνα με το δοθέν παράθεμα, τα υπέρογκα χρηματικά οφέλη σε ομάδες

ατόμων και επιχειρήσεων επιβάρυναν το κρατικό ταμείο των περισσότερων αυτοκρατορικών δυνάμεων, με αποτέλεσμα οι τελευταίες να μην είναι στο σύνολό τους προσοδοφόρες. Επιπλέον, επιπτώσεις παρατηρούνται και στη φορολογική επιβάρυνση των πολιτών στις μητροπόλεις. Παράλληλα, οι αποικιακές αρχές έπρεπε να αντιμετωπίσουν το κόστος σε ζωές και χρήμα στην προσπάθειά τους να καταστείλουν τις εθνικιστικές εξεγέρσεις. Εξάλλου και αυτή η καταστολή συντελούσε στην πολιτική αστάθεια στην ίδια τους τη χώρα, γι'αυτό και έπαψε να αποτελεί συνήθη πρακτικά στα χρόνια μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Τέλος, σε ιδεολογικό επίπεδο, η συνειδητοποίηση από τις ευρωπαϊκές δυνάμεις ότι η στρατιωτική κυριαρχία σε εδάφη δεν είχε πλέον θέση σε μια Ευρώπη που άρχισε να λειτουργεί στα πλαίσια οικονομικών συνεργασιών σε υπερεθνικό επίπεδο, οδήγησε στη μη παραδοχή της ηθικότητας και ορθότητας των αυτοκρατορικών αντιπαραθέσεων.

Όλοι οι παραπάνω λόγοι έδωσαν ισχυρή ώθηση στη διαδικασία της αποαποικιοποίησης.